Får Trump Modi til at svigte Putin? Inderne svarer ikke

På kort tid under krigen i Ukraine har Indien gjort sig dybt afhængige af den billige russiske olie. Nu hævder præsident Trump, at det er slut

Her er Indiens premierminister, Narendra Modi (m.f.), bedste venner med præsidenterne Vladimir Putin fra Rusland (t.v.) og Kinas Xi Jinping (t.h.) ved et topmøde i Kina i september. USA's præsident Trump siger, at Modi nu er mere på hans side. Arkivfoto: Suo Takekuma/Reuters/Ritzau Scanpix

Gennem næsten hele krigen i Ukraine har Indien tjent endog meget store penge på, at Rusland er tvunget til at sælge sin olie til discountpriser.

Får det nu en ende? For USA's præsident, Donald Trump, vil ikke have det. Og for Trump – uden at involvere Kongressen – kan fortsat straffe de lande, han har lyst til, med høje toldsatser, han selv finder på.

Derfor blev varer fra Indien for nylig pålagt en ekstratold på 25 pct. ved import til USA oven i den eksisterende told på 25 pct.

Trumps påstand er nu, at han efter en samtale onsdag med premierminister Narendra Modi har fået et løfte om, at Indien stopper med at købe råolie fra Rusland.

I givet fald et betydeligt nederlag for den russiske præsident Putin og en udenrigspolitisk sejr for Trump, der med en blanding af økonomiske og militære pressionsmidler forsøger at tvinge Putin til at forhandle våbenhvile og fred i Ukraine.

Fredag er den militære del helt i fokus, når Trump tager imod Ukraines præsident Zelenskyj og en ukrainsk anmodning om at få langtrækkende Tomahawk-missiler.

Men det vil være fuldstændigt umuligt for Indien med kort varsel at opfylde det løfte, som landets premierminister angiveligt har givet Trump. Og kilder blandt et halvt dusin af de største indiske raffinaderier siger til Bloomberg, at de intet har hørt fra regeringen.

Som udgangspunkt er Indien storimportør af råolie, faktisk verdens tredjestørste, og landet dækker 88 pct. af sit eget behov med importeret olie.

Dernæst har inderne med begge hænder grebet ud efter de muligheder for billige priser, der opstod, da Vesten først sanktionerede Ruslands eksport af fossile brændstoffer og siden indførte et prisloft på 60 dollar pr. tønde på russisk olie.

Det kunne lade sig gøre, fordi prisloftet stod på et fundament af et stop for maritime forsikringer og andre serviceydelser til tankskibe, der leverede råolie til lande, der ikke overholdt prisloftet.

Det forandrede fuldstændig olieimporten i Indien. Inden invasionen af og krigen i Ukraine tegnede Rusland sig for mindre end 1 pct. af Indiens olieimport. Det er nu ændret til, at Rusland leverer ca. 40 pct. af Indiens olieimport.

Derfor er de traditionelle leverandører presset helt ud af markedet. Inden Rusland overfaldt Ukraine, var det Irak, Saudi-Arabien og De Forenede Arabiske Emirater, der forsynede inderne. Nu er deres andele af forbruget nede på henholdsvis 18, 12 og 10 pct.

Det har sparet Indien for ganske mange milliarder dollar under krigen, mens titusinder af ukrainske soldater og civile er døde og lemlæstede.

> *Inden invasionen og krigen i Indien tegnede Rusland sig for mindre end 1 pct. af Indiens olieimport. Det er nu ændret til, at Rusland leverer ca. 40 pct. af Indiens olieimport*

Hvor meget Indien har tjent på billig russisk olie, og hvem der har stukket fortjeneste til sig, er der stor uenighed om.

Det indiske medie India Today skrev i starten af september, at de indiske raffinaderier har sparet mindst 17 mia. dollar mellem april 2022 og juni 2025. Men vurderingerne for de samlede besparelser svinger mellem 13 og 26 mia. dollar.

Samtidig skriver andre kritiske indiske medier, at de store virksomheder bag Indiens største raffinaderier har sparet mellem 25 og 50 pct. på indkøb af råolie, men at det ikke kan ses på standerpriserne for benzin og diesel. Hvorfor overskuddene er mangedoblede i industrien, mens forbrugerpriserne er uændrede.

Besparelserne skal i givet fald ligge andetsteds end i den rene indkøbspris for råolie, idet den russiske Ural-olie typisk ikke er så meget billigere end olie af Brent- og West Texas-typerne.

Ødelægge døde økonomier

Premierminister Narendra Modi har torsdag ikke kommenteret Trumps udsagn om hans angivelige løfte om at stoppe køb af russisk olie. Det kan måske også være en kende problematisk for ham at vide, hvor han præcist har Trump.

I august skrev præsidenten hånligt på sit sociale medie Truth Social, at "jeg er ligeglad med, hvad Indien gør med Rusland. De kan ødelægge deres døde økonomier sammen, jeg er ligeglad. Vi har gjort meget lidt forretning med Indien, deres toldsatser er for høje, blandt de højeste i verden".

Men siden har Trump flere gange udpeget Modi som sin ven – dem har præsidenten ganske vist mange af – og ignoreret, at Modi optrådte sammen med præsidenterne Xi Jinping og Putin i Kina ved et økonomisk topmøde stort set uden vestlig deltagelse i september.

Har Modi alligevel givet efter for Trumps pres? Ikke hvis man læser de første kommentarer fra det indiske udenrigsministerium torsdag.

De indikerer på ingen måde, at Modi har lovet Trump noget. Tværtimod henviser man til, at stabile priser og forsyningssikkerhed er de primære mål for landets energipolitik. Den eneste henvisning til USA er, at man har løbende diskussioner om at udvide sin palet af leverandører, men også at absolut intet synes aftalt.

Fuldstændig, som det lød i august, da Nato generalsekretær, Mark Rutte, mødtes med Trump. Efterfølgende sagde Rutte, at bl.a. Kina og Indien kan imødese sanktioner, hvis de fortsat køber russisk olie og gas, og hvis ikke Rusland viser villighed til at forhandle om våbenhvile.

Svaret fra en talsmand i Indiens udenrigsministerium er klart og kontant:

"Sikring af vores folks energibehov er forståeligt nok en altoverskyggende prioritet for os. I denne bestræbelse lader vi os styre af, hvad der tilbydes på markederne, samt af de herskende globale omstændigheder. Vi vil især advare mod enhver dobbeltmoral i sagen."

Henvisning til dobbeltmoral handler selvfølgelig om, at EU som helhed heller ikke har frigjort sig fra køb af russisk olie og gas. Og betaler mere for russisk energi, end man støtter Ukraine med. Et emne, som præsident Trump også ynder at fremhæve.